

Quickscan Natuur Camping de Parel Zeewolde

23 oktober 2013

Zoon ecologie

Colofon

Titel	Quickscan natuur camping de Parel Zeewolde
Opdrachtgever	mRO
Uitvoerder	ZOON ECOLOGIE
Auteur	C.P.M. Zoon
Datum	23 oktober 2013

Zoon ecologie

Balkerweg 60, 7738 PB, Witharen
tel: 0523-676470, 06-22682040
e-mail: info@zoon-ecologie.nl

ZOON ECOLOGIE

Ervaring sinds 1980 met veldonderzoek naar flora en vegetatie in Nederland en met faunaonderzoek in Europa.

Vanaf 1986 is gewerkt aan vorming van natuurbeleid van overheden en effectbeoordeling van ruimtelijke plannen in Nederland.

Vanaf 1990 ervaring met mitigeren van autowegen, terreinbeheer en natuurontwikkeling. Sinds 2010 natuurbegrazing met een eigen schaapskudde.

Inhoud

Inleiding	3
Ligging van het terrein	
Het plan	
Status van het terrein in het natuurbeleid	
Noodzaak van een natuurtoets	4
Toets in het kader van gebiedsbescherming	
Toets in het kader van soortbescherming	
<i>Beschermingscategorieën Flora- en faunawet</i>	
<i>Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten</i>	
<i>Zorgplicht soortbescherming</i>	
<i>Rode lijst van bedreigde soorten</i>	
Natuurwaarden	7
Onderzoek	
Toestand van de natuur	
Gegevens van beschermde soorten	
Het belang van het terrein voor beschermde soorten	
Het belang van het terrein voor beschermde gebieden	
Effecten	11
Effecten van het plan op beschermde soorten	
Effecten van het plan op beschermde gebieden	
Conclusies	12
Aanbevelingen	13
Nader onderzoek	
Mogelijkheden voor mitigatie van negatieve effecten	
Mogelijkheden voor compensatie van negatieve effecten	
Ontheffingen	
Bronnen	12
Bijlagen	
1. Doelen Natura 2000 Veluwerandmeren	
2. Habitattoets	

Inleiding

In deze Quicksan wordt het plan voor camping de Parel in Zeewolde getoetst aan het natuurbeleid.

Ligging van het terrein

Het plan

Het plan bestaat uit ontwikkeling van de camping binnen de ruimte die daarvoor bij de EHS begrenzing is gelaten. De bestemming camping (Rvn) is in het geldend bestemmingsplan al aan dit vlak gegeven.

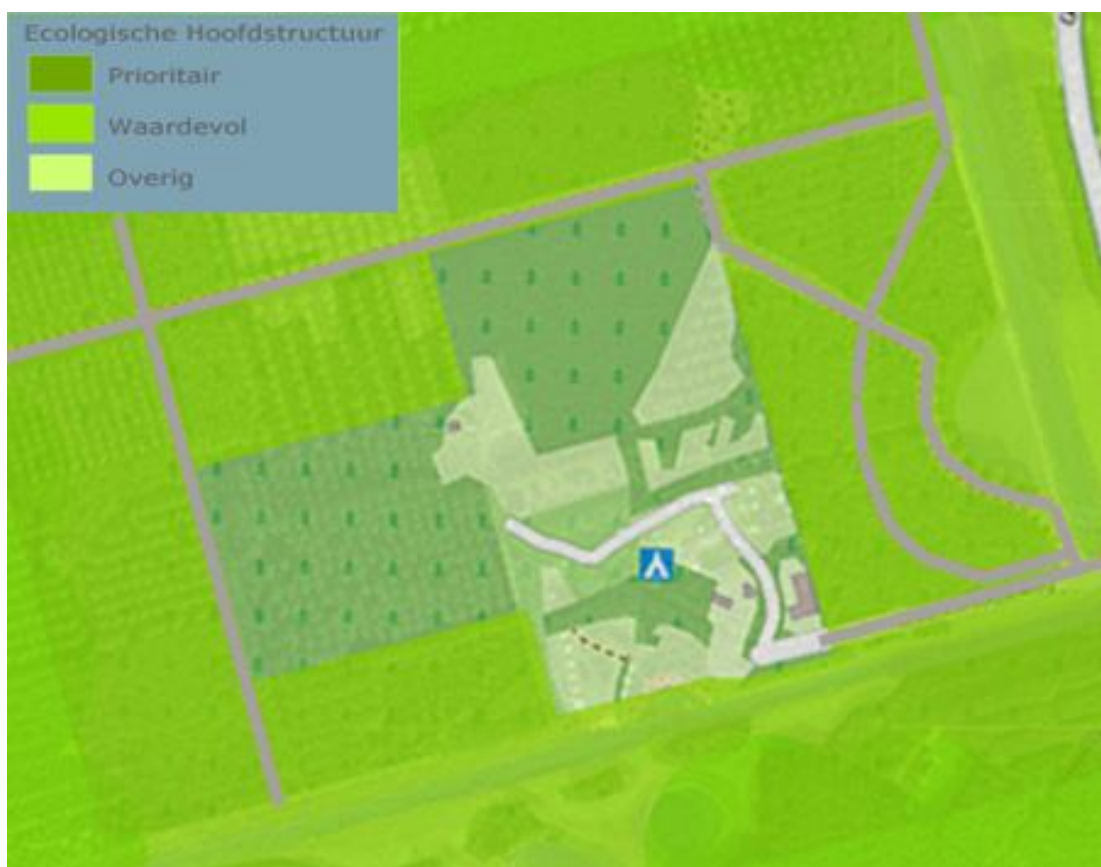

Uitbreiding van de camping buiten EHS begrenzing

Geldend bestemmingsplan voor de Parel (Rvn) en omgeving

Status van het gebied in het natuurbeleid

De EHS rond de camping

De camping wordt rondom omgeven door "EHS-waardevol"

De begrenzing van de EHS is gebaseerd op ontwikkeling van camping de Parel

Noodzaak van een natuurtoets

Toets in het kader van gebiedsbescherming

Voor elke ingreep, beheersplan, bestemmingsplan of bouwplan, dient onderzocht te worden of er negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden of Beschermd Natuurmonumenten. Deze doelstellingen zijn geformuleerd als populaties van soorten en habitats.

Voor gebieden die door de Nederlandse regering definitief zijn aangewezen, wordt getoetst, op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, aan de definitieve instandhoudingsdoelstellingen.

De opbouw van deze zogenaamde "habitattoets" wordt weergegeven in bijlage 2.

Het plangebied ligt nabij het Natura 2000 gebied Veluwerandmeren.

Een relatie tussen het plangebied en de randmeren is mogelijk via de habitatsoort Meervleermuis. Deze vleermuis heeft zijn verblijfplaatsen in gebouwen op het land en hij jaagt boven open water van tochten, kanalen en meren.

Voor ingrepen in de EHS, geldt het principe "Nee-tenzij", waarvoor elke provincie in het kader van de provinciale structuurvisie een toetsingschema opgesteld heeft. Ingrepen in

of nabij de EHS zijn niet toegestaan, tenzij significante verslechtering van de wezenlijke waarden en kenmerken voorkomen wordt. Het plan voor de ontwikkeling van de camping grenst strak aan de EHS, waardoor indirecte effecten op de EHS mogelijk zijn. Het toetsingsmoment is in de bestemmingsplanprocedure van het geldend bestemmingsplan al gepasseerd. Zolang de invulling van de camping binnen de regels van de bestemming Rvn blijft is nadere toetsing niet nodig.

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of vaste verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt altijd en overal, waar beschermde soorten voorkomen.

In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1	Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en er geldt altijd de zorgplicht (art.2).
Tabel 2	Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waarbij de zorgplicht blijft gelden. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: én - er sprake is van een in de wet genoemd belang én - er geen alternatieven zijn én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort Voor soorten uit Habitatrichtlijn bijlage IV (alle in tabel 3) is alleen ontheffing voor een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk bij een dringende reden van openbaar belang. Voor Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels en alle in tabel 3) is geen ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, ook niet bij een dringende reden van openbaar belang.

Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten

- Van alle vogelsoorten zijn de bewoonde nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Daarboven zijn nesten en verblijfplaatsen van vogels jaarrond beschermd, als deze:
- het gehele jaar gebruik maken van de verblijfplaatsen (cat 1);
 - honkvaste koloniebroeders zijn (cat. 2);
 - honkvaste niet-koloniebroeders zijn (cat 3);
 - zelf geen nest maken en elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren (cat 4).

Indien het voortbestaan op locatie van beschermde soorten planten of dieren uit tabel 2 en 3 door de ingreep negatief beïnvloed worden, is sprake van overtreding van de Flora- en faunawet.

Voor soorten van Habitatrichtlijn bijlage IV en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels) dient het plan zo uitgevoerd te worden dat de duurzame instandhouding van deze soorten niet bedreigd wordt en de ecologische functionaliteit niet in gevaar komt. Overtreding van de Flora- en faunawet wordt zo voorkomen. Initiatiefnemer dient dit aannemelijk te maken door middel van een activiteitenplan, dat door het ministerie van EZ goedgekeurd kan worden.

Ook onbeschermde soorten mogen niet onnodig moedwillig vernietigd worden. Iedereen

dient zich te houden aan de zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet).

Zorgplicht soortbescherming

Voor alle soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan soorten beperkt wordt.

Men dient bij de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).

Alle soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.

Vaak is hiervoor deskundige begeleiding nodig bij de uitvoering van het plan.

Rode lijst van bedreigde soorten

Soorten op de rode lijst zijn kwetsbaar. Verstoring en vernietiging van leefgebied en individuen heeft bij deze soorten mogelijk eerder gevolgen voor het duurzaam voortbestaan van populaties, dan bij soorten die niet kwetsbaar zijn. De toets op de instandhouding van de nationale rode lijst-soorten vindt plaats in het spoor van de Ruimtelijke Ordening. Het is een provinciaal belang dat door de provincie behartigd wordt.

Natuurwaarden

Onderzoek

Het gebied van de uitbreiding en een zone daar ruim omheen is bezocht op 2 mei 2013.

Van 11.00 u tot 14.00 u bij zonnig zeer droog weer en op 5 mei 2013 van 19.00 u tot 21.00 u bij droog maar koud weer.

De bomen waren op die dagen begonnen met bladvorming, struiken bloeiden en meerjarige kruiden stonden in knop of bloeiden.

Toestand van de natuur

Bijna alle gronden rond de bestaande camping bestaan uit bos. Aan twee zijden loopt de Groenewoudse tocht. De tocht langs de zuidgrens van de camping heeft een zeer natuurlijke invulling, in combinatie met plasjes en rietlanden ten zuiden daarvan. De strook langs de tocht is aan de zijde van de camping vrij intensief in gebruik, als entree van de camping, als recreatiestrandjes en als recreatieweide (in de figuur als camping aangeduid).

De Groenewoudse tocht buigt bij de camping naar het noorden en loopt daar op enige afstand van het plangebied, met een technische invulling, beschoeiing en spaarzaam riet.

Dit deel van de tocht is op sommige plekken ingericht om boten aan te leggen, te vissen en te parkeren onder andere bij de halve cirkel voor de camping. In het kader van verbreding van de Gooiseweg (N305) ten noorden van de camping, wordt de doorvaart onder de Gooiseweg in 2013 verhoogd tot 3,5 m, waardoor naast meer boten, ook ruiters en fietsers onder deze brug door kunnen. Er is recent een betonnen fietspad aangelegd vanaf de camping naar deze brug. Dit fietspad is gelegd in een al bestaande dubbele beukenlaan (zie Bu in figuur). De omringende bossen zijn openbaar toegankelijk via graspaden, maar het aantal paden is gering (zie figuur). Het is daardoor een zeer rustig bosgebied. Op dit moment is de camping nauwelijks te zien, vanwege de bosgebieden tussen de camping en de eerstvolgende paden.

Begroeiing rondom de Parel op 2 mei 2013

	pad	L1	Loofbos met Iep, Linde, eik
	sloot	L2	Loofbos met Esdoorn
	Camping	L3	Loofbos met Es
		Bu	beukenlaan 2 x 2 rijen
		P1	Populierenbos (soort onbekend)
		P2	bos van Grauwe abeel
		P3	bos van Balsempopulier
		N	Naaldbos met Fijnspar
		M	Gemengd bos van Fijnspar en loofhout
		S	Struweel van Hazelaar, Sleedoorn en Krent
		R	Ruig rietland
		*	bos grotendeels afgestorven/omgewaaid

De loofbossen zijn vrij doorzichtig. Door de goede struikontwikkeling is het doorzicht in de zomer wat minder. De beukenlaan langs het fietspad is geheel struikvrij.

Gegevens over het voorkomen van beschermde soorten

Van soorten die op grond van aanwezige habitats verwacht mogen worden, of die bekend zijn van de Flevopolders, is het voorkomen op Telmee.nl gezocht. Eerst in de periode 2008 – 2013. Indien ze in die periode niet bekend zijn in het plangebied, werd gekeken of ze in de periode 2000 – 2013 wel voorkwamen en of ze wel in de nabije omgeving bekend waren.

De volgende soorten komen voor in het plangebied, of in de nabije omgeving.

soort	Voor- komen	vanaf	Flora- Fauna wet tabel	Habitat richtlijn bijlage 4	Rode lijst	Vogel Jaar- rond Be- schermd	Mogelijke functie plangebied
Bever	omgeving	2008	3	X	Gevoe- lig		Holen in oever tocht langs zuidgrens
Boommarter	plangebied	2008	3		Kwets- baar		Jachtgebied in bos
Ree	plangebied	2008	1				Rustgebied in bos
Aardmuis	plangebied	2008	1				Leefgebied
Bosmuis	plangebied	2008	1				Leefgebied
Dwergmuis	omgeving	2000	1				Leefgebied rietoevers zuidelijke tocht
Bunzing	omgeving	2000	1				Jachtgebied en leefgebied in oevers zuidelijke tocht
Hermelijn	omgeving	2000	1		Gevoe- lig		Struweel en bos
Koekoek	plangebied	2008	3		Kwets- baar		Voortplantingsgebied in bos en langs zuidelijke tocht
Havik	plangebied	2008	3			X	Leefgebied in en rondom bos
Sperwer	omgeving	2000	3			X	Leefgebied in en rondom bos
Wielewaal	plangebied	2008	3		Kwets- baar		Leefgebied in bos
Nachtegaal	omgeving	2000	3		Kwets- baar		Leefgebied in struweel langs tocht
Appelvink	plangebied	2008	3				Leefgebied in bos
Sprinkhaan- zanger	omgeving	2000	3				Leefgebied in struweel langs tocht
Rugstreep- pad	omgeving	2000	3	X	Gevoe- lig		Verblijf onder opslag, voortplanting in zuidelijke tocht
Kleine modder- kruiper	omgeving	2008	2				Leefgebied in tochten

Het belang van het plangebied voor beschermde soorten

Veel van de voorkomende beschermde soorten zijn gebonden aan de oevers van de Groenewoudsetocht. Daar vindt geen uitbreiding van de camping plaats. Met name de soorten die afhankelijk zijn van bos, kunnen door het plan beïnvloed worden, omdat de geplande ontwikkeling alleen in bestaand bos plaats zal vinden. Voor dit plan zijn de volgende soorten van belang:

soort	Flora Faunawet tabel	Rode lijst	Jaarrond beschermd	Ecologische functie die mogelijk in het geding is	Habitat van verblijfplaats
Boommarter	3	kwetsbaar		Jachtgebied en verblijfplaats	fijnsparrenbos
Hermelijn	1	gevoelig		leefgebied	populierenbos
Ree	1			leefgebied	populierenbos
Havik	3		ja	Verblijfplaats en jachtgebied	fijnsparrenbos
Sperwer	3		ja	Verblijfplaats en jachtgebied	fijnsparrenbos
Wielewaal	3	kwetsbaar		leefgebied	Populieren- en Abelenbos
Appelvink	3			leefgebied	Populieren- en Abelenbos
Koekoek	3	kwetsbaar		leefgebied	Populieren- en Abelenbos

Het belang van het terrein voor beschermde gebieden

Er komen in het plangebied geen soorten of habitats voor die ook doel zijn van het Natura 2000 gebied "Veluwerandmeren" (zie bijlage 1)

In de omgeving van het plangebied komen mogelijk in de Groenewoudsetocht wel van deze soorten (kleine modderkruiper) en habitats (kranswierwateren; wateren met krabbenscheer en fonteinkruiden) voor. Deze worden niet door het plan beïnvloed.

De bossen in het plangebied die omgevormd worden tot camping zijn van hetzelfde karakter als veel bossen in de omringende EHS. Zij zijn daarom mogelijk van belang.

Effecten

Effecten van het plan op beschermde soorten

Door het plan worden bossen omgezet in camping. Hierdoor gaan mogelijk verblijfplaatsen in het plangebied en voedselgebieden rond verblijfplaatsen buiten het plangebied verloren, door verstoring (art. 10 FFW) of door vernietiging (art. 11 FFW).

Het gaat om bossen van het type dicht middeloud Fijnsparrenbos, aftakelend Populierenbos en volwassen Abelenbos (zie toestand van de natuur).

Het Fijnsparrenbos is bijzonder geschikt voor verblijfplaatsen van Boommarter, Sperwer en Havik. Dat heeft te maken met hun bijzonder dichte en weinig uitnodigende karakter. Daardoor zullen aanwezige verblijfplaatsen nauwelijks verstoord worden. De kans is groot dat door het plan in dit perceel jaarrond beschermde verblijfplaatsen van broedvogels en verblijfplaatsen van boommarters vernietigd worden. Alternatieve verblijfplaatsen zijn buiten het plangebied wel ruimschoots voorhanden (zie toestand natuur). De drie soorten die in het Fijnsparrenbos hun verblijfplaats kunnen hebben, jagen ook veel in de open bossen (voedselgebied).

De Hermelijn, Wielewaal, Koekoek en Appelvink zijn voor hun verblijfplaatsen meer afhankelijk van de Populieren- en Abelenbossen, die door hun lichte karakter veel kruidenondergroei hebben. Mogelijk worden verblijfplaatsen en leefgebieden van deze soorten vernietigd door het plan in deze percelen.

Effecten van het plan op beschermde gebieden

Het plan heeft geen invloed op Natura 2000 gebieden, omdat doelsoorten en doelhabitats niet door het plan geraakt worden.

De eventueel negatieve effecten op kenmerkende waarden van de omringende EHS worden door de huidige bestemming al mogelijk gemaakt. De nee-tenzij afweging is al bij de totstandkoming van het huidige bestemmingsplan aan de orde geweest. Er is geen sprake van significante verslechtering.

Conclusies

Het plan heeft mogelijk een directe negatieve invloed (vernietiging) op verblijfplaatsen van enkele beschermde soorten van bossen in het plangebied zelf.

Het plan heeft mogelijk ook een negatieve invloed op verblijfplaatsen van beschermde soorten direct buiten het plangebied.

Het plan heeft geen invloed op het Natura 2000 gebied Veluwerandmeren en leidt niet tot significante verslechtering van kenmerkende waarden van de omringende EHS.

Aanbevelingen

Nader onderzoek

Het is noodzakelijk nader onderzoek te doen naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde soorten in het plangebied (voor de directe effecten) en daarbuiten (voor de indirecte effecten).

Het gaat hier om roofvogels en boommarter in het fijnsparrenbos en om zangvogels, koekoek en hermelijn in de populierenbossen.

Mogelijke alternatieven

Er zijn nauwelijks alternatieven voor de ontwikkeling van de camping.

Mogelijkheden voor mitigatie van negatieve effecten

De indirecte effecten (verstoring van verblijfplaatsen in de omgeving) kunnen sterk beperkt worden door een flinke bosstrook in de rand van het plangebied te handhaven (binnen de bestemming Rvn). Aan de westgrens is een aanzet hiervoor al aanwezig in de vorm van een strook Essenbos (L3). Deze kan verbreed worden.

Aan de noordgrens kan een deel van het donkere sparrenbos (N) gehandhaafd worden. Door deze mitigerende maatregelen wordt ook verstoring van de natuurbeleving op de aanwezige bospaden beperkt.

Negatieve effecten op broedvogels van populierenbos kunnen voorkomen worden, door buiten de broedtijd te vellen.

Negatieve effecten op de hermelijn in het populierenbos kunnen voorkomen worden, door in het najaar te vellen.

Voor de beschermde soorten van het sparrenbos zijn alternatieven in de directe omgeving beschikbaar. De meeste kans dat zij nieuwe verblijfplaatsen in bezit zullen nemen, is er in het najaar. Er is dan geen voortplanting.

De bossen kunnen derhalve het beste in het najaar geveld worden.

Mogelijkheden voor compensatie van negatieve effecten

Door het verwijderen van donker sparrenbos, neemt de hoeveelheid geschikte verblijfplaatsen in de omgeving af. Compensatie van deze afname, kan bestaan uit aanleg van sparrenbos op rijke grond, in de nabijheid van het plangebied (in het bestaande bosgebied, buiten de camping). Daardoor is er sprake van uitbreiding op termijn van geschikt habitat voor verblijfplaatsen van de jaarrond beschermde havik, sperwer en boommarter.

Compensatie van open loofbos, dat in het plangebied verdwijnt, is niet nodig, omdat het hierbij niet om jaarrond beschermde vogelsoorten gaat.

Ontheffingen

Bij ruimtelijke ingrepen zoals dit plan is er vrijstelling van ontheffing voor een tabel 1 soort als de hermelijn.

Voor verstoren / vernietigen van een verblijfplaats van de boommarter kan ontheffing verleend worden voor deze ruimtelijke ontwikkeling (bij wet genoemd belang), als er geen alternatief is en als de gunstige staat van instandhouding van de boommarter in de omgeving niet in gevaar komt.

Er kunnen geen ontheffingen verleend worden voor het vernietigen /verstoren van verblijfplaatsen van de vogelsoorten die waarschijnlijk in het plangebied leven. Daarvoor zijn de volgende redenen:

Ontheffing voor het vernietigen van nesten van Sperwer en Havik kan niet verkregen worden, zolang de nesten gebruikt worden. Dit geldt ook voor in gebruik zijnde nesten buiten de broedtijd.

Voor verstoren /vernietigen van nesten van broedvogels wordt in de broedtijd geen ontheffing verleend. Buiten de broedtijd mogen de nesten van Appelvink en Wielewaal zonder ontheffing vernietigd / verstoord worden, omdat deze soorten dan weggetrokken zijn en zij in een volgend seizoen zelf een nieuw nest bouwen.

Voor de Koekoek geldt, dat nesten van zijn gastheersoorten tijdens de broedtijd niet vernietigd /verstoord mogen worden. De Koekoek bouwt zelf geen nest.

Door middel van een activiteitenplan moeten de mitigerende en compenserende maatregelen die de duurzame instandhouding van de beschermde soorten garanderen, voorgelegd worden aan Dienst Regelingen.

Bronnen

Telmee.nl. Verspreidingsgegevens planten en dieren.

Ministerie van Economische Zaken, Natura 2000 gebieden.

Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2004. Besluit rode lijsten.

Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2009. Besluit Nieuwe Rode lijsten.

Bijlage 1

Doelstellingen Natura 2000 gebied “Veluwerandmeren”

Habitattypen

Kranswier-wateren
Wateren met krabbenscheer en fonteinkruiden

Habitatsoorten

Kleine modderkruiper
Rivierdonderpad
Meervleermuis

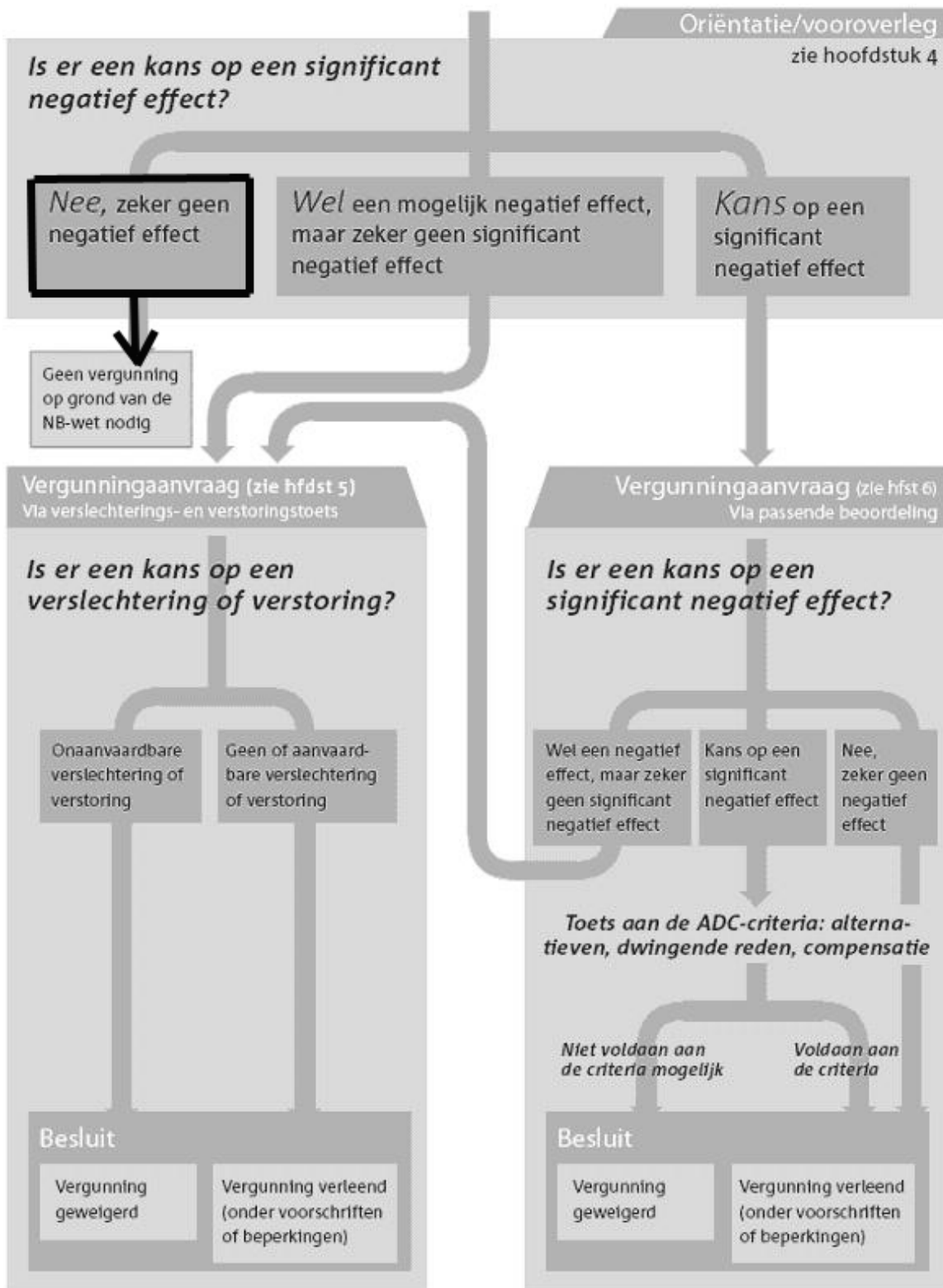
Broedvogels

Roerdomp
Grote karekiet

En diverse niet broedvogels (alle van open water)

Bijlage Habitat-toets

Project of handeling

bron: Ministerie van LNV, 2005. Handreiking Natuurbeschermingswet 1998